

Список використаних джерел

1. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів. К.: Генеза, 1997. 400 с.
2. Посельський В. Європейський поступ України: де що про особливості Руху та станцію призначення. *Політична думка*. 2012. №2-3. С.78-90.
3. Дацків І. Український і зарубіжний досвід реалізації державної інформаційної політики у сфері європейської інтеграції. *Емінак: науковий щоквартальник*. 2016. №1 (13) (січень-березень). Т.3. С. 97-102.
4. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посіб. / ред. Л. В. Губерський. К.: Знання, 2009. 751 с.

Войнарович О.

*студентка магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к. е. н., доцент кафедри міжнародного права,
міжнародних відносин та дипломатії Смачило Т.В.*

ОЦІНКА ВПЛИВУ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ НА ДЕМОГРАФІЧНІ ПОКАЗНИКИ

Техногенна цивілізація – це суспільство, для якого характерними є: прагнення перетворити природу у своїх інтересах; свобода індивідуальної діяльності, визначальна відносна незалежність по відношенню до соціальних груп. Це особливий тип соціального розвитку, що характеризується наступними ознаками:

- висока швидкість соціальних змін;
- інтенсивний розвиток матеріальних підвалин суспільства;
- перебудова підстав життєдіяльності людини [1, с. 6].

У ХХІ ст. постає важливе питання можливостей наукового пізнання, адже розвиток техногенної цивілізації досягнув такого рівня, який може визначати межі цивілізаційного зростання. Ще з другої половини ХХ ст. почали виникати глобальні кризи та глобальні проблеми. Такі проблеми суттєво вплинули на демографічний стан всього світу. Серед тих, на які вплинула техногенна цивілізація, виділимо такі: міграції, війни, епідемії, загрози екології, аварії, проблеми збереження особистості.

Одним з найбільш важливих викликів техногенної цивілізації – є екологічний. Вплив людини виявився деструктивним по відношенню до природи. Екосистема планети – атмосфера, гідросфера, літосфера і біосфера – зазнала руйнівного впливу людини. Найбільше страждає атмосфера Землі. Руйнування атмосфери під впливом різних технологічних процесів катастрофічно відображається на організмі людини. Будь-які зміни в зовнішньому світі миттєво відбиваються на її здоров'ї, психічному стані, повноцінності способу життя.

Найбільш на екологічний стан впливають промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки, які можуть супроводжуватись викидом небезпечних хімічних або викидом радіоактивних речовин. Що в подальшому може призвести до небезпеки зміни генофонду людства, появи нових видів хвороботворних мікробів та вірусів.

З іншої сторони, позитивним досягненням людства – є розвиток у сфері новітньої біотехнології. Таким чином, конструюються нові біологічні форми, які можуть виконувати необхідні та наперед визначені функції. Так, якщо ввести в клітину потрібний ген, можна отримати організм, який є стійким до певних хвороб, наприклад – до СНІДу. Можливо також виробляти природним біологічним шляхом необхідні для медицини антигени, вакцини. За допомогою молекул афінного впізнавання і певних методик можна лікувати хворих з пухлинами, розв'язати проблему трансплантації органів. Шляхом введення в певні мікроорганізми генів, що відповідають за продукування інсуліну, гормону росту, інтерферону можна лікувати важкі хвороби [2].

Не менш важливими, залишаються питання міграції. Так, наприклад, урбанізація спричиняє низку негативних явищ: хаотичну забудову міст, незадовільне розв'язання питань санітарного благоустрою, перенаселення і пов'язані з ним соціальні обмеження, проблеми із внутрішньо міським транспортом, які призводять до стомлення людей, зниження їх працездатності, підвищення рівня захворювань; травматизм; фізичний та психічний шум, що призводить до збільшення нервово-психічних та серцево-судинних захворювань; забруднення повітря і, як наслідок, – велика кількість алергічних реакцій у населення країни; знищення зелених насаджень; недостатня житлова площа тощо [3, с.196].

Перенаселення у країнах, що розвиваються призводить до погіршення умов життя (безробіття, недоїдання і т.д.), то ж у пошуках кращого життя, збільшується потік іммігрантів у більш розвинених країнах, що призводить до загострення соціальних проблем. Адже серед таких людей багато неписьменних, озлоблених життям, незвиклих до цивілізованих норм життя і т.д. У містах розвинених країн вони займають цілі квартали, у яких поширена злочинність, наркоманія, антисанітарія та інші антисоціальні явища [4].

Ця проблема переросла з локального рівня до глобальної проблеми, яка стосується інтересів усіх народів.

Тим не менш, людство стурбоване тим, як у розвинених країнах зупинити зменшення народжуваності, на противагу країнам, що розвиваються. Скорочення населення зумовлено падінням народжуваності через небажання молодих сімей брати на себе зайвий клопіт щодо виховання й утримання дітей, а також через частий розпад сімей і взагалі внаслідок того, що сім'я втрачає свою колишню цінність. Це призводить до:

- старіння населення, а отже, частка працездатного населення скорочується, збільшується кількість пенсіонерів та непрацездатних. Внаслідок, збільшення навантаження на зайнятих у виробництві, які мають більше відраховувати у соціальні фонди, через що не вистачає спеціалістів у певних сферах і розвинені держави приймають на роботу іммігрантів;

- зростання загрози зникнення цілих народів [5].

Не менш важливою залишається проблема збереження особистості. Сучасне життя перевантажене мінливими соціальними ситуаціями: загостреність конкуренції у будь-яких сферах діяльності, нестабільність. Чергування стресових станів поглинає людину. Такий стан призводить до серцево-судинних, онкологічних, психічних захворювань. Депресія, як важка психічна хвороба, займає одне з перших місць серед найпоширеніших хвороб кінця ХХ – початку ХХІ століть. Щоб уникнути пригноблених станів психіки,

люди все частіше застосовують різні психотропні засоби. Однак цей засіб має побічні дії – ослаблення й втрату пам'яті, ушкодження мозку [6, с. 85].

Знання основних змін відтворення населення в минулому, виявлення їх регіональної специфіки і визначення їх спрямованості в майбутньому дозволяють суспільству впливати на демографічні процеси в оптимальному для нього напрямку, реалізовувати демографічну політику. Для цього необхідно чітко уявлення про ключові тенденції демографічного розвитку та можливі негативні процеси, які згубно впливають на життєдіяльність суспільства. Усуненню таких негативних явищ сприятиме проведення особливої політики зі сторони держав. Однак її розробка неможлива без попереднього і всебічного вивчення демографічного стану, чіткої постановки цілей такої політики.

Список використаних джерел

1. Дергачева Е.А. Биосферная совместимость: человек, регион, технологии. 2014. №2. с.4-9.
2. Тройственная природа человека. URL: <http://identity.teo.life/1608212>
3. Гончар О.М. Сутність урбанізації як глобального економічного процесу. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2016. №2 (6). 196 с.
4. Економічні аспекти глобальних проблем людства. URL: <https://textbook.com.ua/politekonomiya>.
5. Глобальна проблема народонаселення. URL: <https://pidruchniki.com/1864061362952/politekonomiya>
6. Мартишин Е. М. Эволюционно-институциональные основы модернизации теории и практики экономических систем. *Вестник Дагестанского государственного университета*. 2015. №8. С. 82-87.

Дем'янчук Н.

*студентка магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: к.ю. н., доцент кафедри міжнародного права,
міжнародних відносин та дипломатії ТНЕУ Жукорська Я.М.*

СТАТУС ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНОГО В КОНТЕКСТІ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Військовополонені та військовий полон – це поняття міжнародного гуманітарного права, яке регулюється Женевською конвенцією про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 року [1]. Відповідно до вказаної конвенції, особовий склад збройних сил, який потрапив до рук ворога, є військовополоненими. Право збройних конфліктів застосовується на Сході України з початком ведення там воєнних дій у квітні 2014 року. В преамбулі Закону України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» від 18.01.2018 №2268-VIII збройний конфлікт кваліфікується як агресія проти України [2]. Стаття 2 Женевської конвенції про поводження з військовополоненими вказує, що дана конвенція «застосовується в усіх випадках оголошеної війни чи будь – якого іншого